

TYGODNIK SALWATORSKI

26.12.10 r. ● PISMO PARAFII NAJSWIĘTSZEGO SALWATORA W KRAKOWIE ● NR 52 (836) ● Rok 17

Świętej Rodziny

Niedziela Świętej Rodziny jest obchodzona w pierwszą niedzielę po Narodzeniu Pańskim. W tym roku przypada tuż po świętach, a właściwie w drugi dzień Świąt, w dzień św. Szczepana.

Święto ustanowił (za aprobatą papieża) biskup Kanady w 1684 roku. Od tego czasu było gdzieś obchodzone, ale do kalendarza liturgicznego na stałe wprowadził je dopiero w 1890 roku papież Leon XIII, wydając dekret pozwalający na „kult czci zwrócony ku Rodzinie Świętej”. Leon XIII bardzo zachęcał do naśladowania Świętej Rodziny, on też pierwszy podkreślił, że małżeństwo jest miejscem uświęcenia. W całym Kościele święto jest obchodzone dopiero od Benedykta XV, od roku 1921.

W 1968 roku Episkopat Polski wystosował list, w którym napisał:

„Dziś ma miejsce święto przedziwne; nie święto Pańskie ani Matki Najświętszej, ani jednego ze świętych, ale święto Rodziny. O niej teraz usłyszymy w tekstach Mszy świętej, o niej dziś mówi cała liturgia Kościoła. Jest to święto Najświętszej Rodziny - ale jednocześnie święto każdej rodziny. Bo słowo «rodzina» jest imieniem wspólnym Najświętszej Rodziny z Nazaretu i każdej rodziny. Każda też rodzina podobnie jak Rodzina Nazaretańska jest pomysłem Ojca Niebieskiego i do każdej zaprosił się na stałe Syn Boży. Każda rodzina pochodzi od Boga i do Boga prowadzi”.

B. Szewczyk

Obok: Szopka włoska, z wystawy szopek w Łagiewnikach w ubiegłym roku. *Fot. Stefan Misiniec*

Miłosierdzie Boże w nauczaniu Ojca Świętego Jana Pawła II (2)

1. Tajemnica miłosierdzia Boga w Objawieniu

W Encyklice *Dives in misericordia* Papież Jan Paweł II przypomina za Konstytucją duszpasterską Soboru Watykańskiego II, *Gaudium et spes*, że Jezus Chrystus jest pełnią „objawienia tajemnicy Ojca i Jego miłości” (GS 22). Bóg objawienia jest tajemnicą miłości (1 J 4,16.18), która łączy w jedno Ojca, Syna i Ducha Świętego. Jest Miłością, którą dzieli się z każdym stworzeniem, ponieważ Jego naturą jest obdarowywanie. Objawia się człowiekowi w Historii Zbawienia jako Stwórca i Pan wszelkiego stworzenia, który jest dobrym Ojcem i Dawcą życia (por. Rdz 1-2; por. Kol 1,15-20). W Nim człowiek znajduje swoje dopełnienie.

Podstawowym doświadczeniem miłosierdzia w Historii Izraela, do którego nawiązuje Jan Paweł II (DM 4), jest wydarzenie, które miało miejsce podczas Exodusu narodu wybranego z

niewoli egipskiej. Bóg, widząc cierpienie swojego ludu, ulitował się nad jego niedolą i uwolnił go z rąk prześladowców. W przeżyciu wyjścia zakorzeniona jest ufność Izraelitów w miłosierdzie Boże, które przekracza wszelki grzech i nędzę człowieka. W tym momencie dziejów Bóg, Stwórca człowieka i Pan świata, objawił całą prawdę o sobie samym: „Przeszedł Pan przed jego oczyma i wołał: „Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i litościwy, cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność, zachowujący swą łaskę w tysiączne pokolenia, przebaczący niegodziwość, niewierność, grzech...” (Wj 34,6-7). W tym wydarzeniu Bóg objawił fundamentalną prawdę, że każdy człowiek, który zawinił przez grzech i odszedł od swego Stwórcy, może znaleźć motyw powrotu i zwrócić się z prośbą o przebaczenie (Lb 14,18; Krn 30,9; Ne 9,17; Ps 86,15; Mdr 15,1; Syr 2,11; Job 2,13).

(dok. na str. 2)

Miłosierdzie Boże w nauczaniu Ojca Świętego Jana Pawła II (2)

(do. ze str. 1)

Papież przypomina, że Bóg objawiał swoje miłosierdzie od początku dziejów w słowach i w czynach, odsłaniając różne wymiary swojej miłości do człowieka.

Miłosierdzie Boga objawione w Starym Przymierzu - zauważa Papież w Encyklice *Dives in misericordia* - jest paradygmatem miłości Boga do człowieka, obejmującym różne „odcienie miłości”. Jest to miłość ojcowska, wynikająca z faktu dania życia, ponieważ Bóg jest Ojcem Izraela (Iz 63,16), a naród wybrany Jego umiłowanym synem (Wj 4,22). Jest również Oblubieńcem, a Izrael Jego oblubienicą umiłowaną (Oz 2,3). Jego miłość objawia się jako litość i wspaniałomyślne przebaczenie, kiedy Naród Wybrany nie dochowuje wierności (Oz 11,7-9; Jr 31,20; Iz 54,7). Psalmiści nazywają Go Bogiem miłości, łagodności, wierności i miłosierdzia (Ps 103; 145). Doświadczenie miłosierdzia Boga rodzi się w wewnętrznym dialogu człowieka ze swoim Stwórcą i Ojcem.

W Encyklice *Dives in misericordia* Jan Paweł II, odwołując się do Historii Zbawienia, przypomina o nieustannej obecności Boga wśród ludzi. Miłosierdzie Ojca objawione przez Jezusa Chrystusa jest obecne w Starym Przymierzu, w historii narodu wybranego, który przechował wiarę w jedyne Boga. Bóg Jahwe, Stwórca świata i człowieka daje się poznać Mojżeszowi jako Miłosierdzie. Bóg sam uroczyście się przedstawia: „A Pan zstąpił w obłoku, i [Mojżesz] zatrzymał się koło Niego, i wypowiedział imię Jahwe. Przeszedł Pan przed jego oczyma i wołał: Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i litościwy, cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność, zachowujący swą łaskę w tysiączne pokolenia, przebaczący niegodziwość, niewierność, grzech...” (Wj 34,6-7). W miłosierdziu, jak podkreśla Jan Paweł II (DM 4), ukazują się różne odcienie miłości Boga do człowieka: dobroć, życzliwość, łaska i wierność (hebr. *hesed*), czułość i współczucie jakie charakteryzuje matkę (hebr. *rahamim*), wielkoduszność i życzliwość (hebr. *hanan*) oraz litość, oszczędzanie przeciwnika i przebaczenie (hebr. *hamal*). Miłosierdzie, rozumiane jako objawienie miłości Boga na zewnątrz, łączy się nierozdzielnie z dziełem stworzenia, wiążąc Boga Stwórcę z człowiekiem, będącym Jego stworzeniem (DM 4). Jak zauważa Ojciec Święty, do natury miłości należy to, że nie może ona nienawidzić i pragnąć zła dla tego, kogo obdarzyła pełnią dóbr.

Tajemnicę miłości miłosiernej przechowywał naród wybrany, napominany w swoich dziejach przez proroków i zachęcany do otwarcia swojego serca na Boga miłosierdzia (Iz 54,10; Jer 31,3). Miłosierdzie doświadczane przez Izraelitów było „treścią obcowania z ich Bogiem” (DM 4) szczególnie w tych momentach, gdy brakowało wierności Przymierzu. Z prośbą o miłosierdzie zwraca się do Boga Salomon w modlitwie z okazji poświęcenia Świątyni (1 Krl 8,22-53). Prorok Micheasz prosi o przebaczenie niewierności, odwołując się do Miłosierdzia Bożego (Mi 7,18-20), a prorok Izajasz pociesza wygnańców, wskazując na miłosierdzie jako gwarancję Jego bliskości i opieki (Iz 51,4-16). U proroków miłosierdzie oznacza szczególną moc miłości, która „jest większa niż grzech i niewierność ludu wybranego” (DM 4). Miłosierdzie obejmuje nie tylko społeczność Narodu Wybranego, ale również poszczególne osoby, które z powodu zła fizycznego lub moralnego doświadczają poczucia winy. Do Boga miłosierdzia zwraca się Dawid po grzechu z Batszebą (2 Sm 11-12). Bóg, widząc jego prawdziwy żal i cierpienie z powodu popełnionego zła, okazuje miłość i współczucie, przebacząc jego grzech. Z tego doświadczenia miłości i współczucia zarówno w wymiarze narodu, jak też poszczególnych osób, rodzi się ufność wobec Boga, która pozwala człowiekowi zwracać się do Boga i odkrywać Jego obecność.

Każdy człowiek, zauważa Jan Paweł II w *Dives in misericordia*, jest zdolny odkryć Boga w przyrodzie i w kosmosie poprzez Jego „niewidzialne przymioty” (Rz 1,20). Pośrednie poznanie nie daje jednak pełnego widzenia Boga. Objawienie miłości w

Jezusie Chrystusie prowadzi do Boga „w niezgłębionej tajemnicy Jego istoty” (DM 2; 1Tm 6,16). Pan Jezus ukazuje Boga miłosierdzia w przypowieściach o zaginionej owcy i drachmie (Łk 15,1-10), a szczególnie w przypowieści o synu marnotrawnym (Łk 15,11-32). Przypowieść ta ukazuje najpierw wielkość miłości Ojca, gotowego przebaczyć i na nowo obdarować. Jan Paweł II jeszcze bardziej wydobywa z niej godność syna marnotrawnego, która jaśnieje na nowo dzięki miłosierdziu Ojca. Bóg jawi się jako wierny swojemu ojcostwu: „Miłość taka zdolna jest do pochylecia się nad każdym synem marnotrawnym, nad każdą ludzką nędzą, nade wszystko zaś nad nędzą moralną, nad grzechem” (DM 6). Wielkość miłości Boga wobec grzesznego człowieka odsłania wielkość godności syna, który zawsze jest dzieckiem Boga i ma prawo do Jego miłości. W miłosierdziu dostrzega Jan Paweł II „stosunek nierówności” między Bogiem, który obdarowuje i człowiekiem przyjmującym Jego dobroć. Miłosierdzie sprawia jednak, że syn marnotrawny, otrzymując na nowo godność synowską, nie doświadcza upokorzenia. Na wielką miłość Boga odpowiada postawą nawrócenia, która jest owocem miłosierdzia (DM 6).

Pełnym objawieniem miłosierdzia Bożego jest śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa. Misterium paschalne ukazuje wielkość miłości Boga do człowieka, który „własnego Syna nie oszczędził” (2 Kor 5,21). Dzięki tajemnicy Krzyża Bóg objawia głębię swej miłości, która jest na początku stworzenia człowieka i dzieła Odkupienia: „Bóg, którego objawił Chrystus, pozostaje nie tylko w stałej łączności ze światem jako Stwórca, ostateczne źródło istnienia. Jest to miłość, która nie tylko stwarza dobro, ale doprowadza do uczestnictwa we własnym życiu Boga: Ojca, Syna i Ducha Świętego” (DM 7). W śmierci Chrystusa Bóg jest blisko człowieka, dając siebie, aby człowiek mógł uczestniczyć w Jego życiu. Miłość miłosierna jest mocniejsza niż grzech i śmierć. Dzięki działaniu Ducha Świętego człowiek otwiera się na działanie miłosierdzia i dostrzega swoją godność, która daje mu możliwość zjednoczenia z Chrystusem.

Miejsce spotkania z miłosierdziem Boga są sakramenty, szczególnie Pokuta i Eucharystia, w których chrześcijanin dotyka miłości miłosiernej Boga. Kościół wierny Jezusowi Chrystusowi - podkreśla Jan Paweł II - jako pierwsze zadanie swojej misji w świecie ma dać świadectwo Miłosierdziu Bożemu (DM 12).

ks. Jan Machniak

Kolęda Gwiazdo wskaż drogę

Szukam Ciebie w zaspach śnieżnych
błądę po bezdrożach
w rozległej otchłani nieba
w bezkresnych przestworzach.

Cudowna iluminacja
płomienia miłości
Emmanuel, Bóg jest z nami
tu na ziemi gości.

Wigilijna noc jaśnieje
łśni gwiazda na niebie
gorejąca jak pochodnia
prowadzi do Ciebie.

Refren: Gwiazdo wskaż drogę
zaprowadź do Niego
pragnę powitać
Boga Wcielonego

Maria Borcz

Zwierzyniecki konkurs literacki 2010

Publikujemy prace nadesłane na Zwierzyniecki Konkurs Literacki 2010 rok dla dzieci i młodzieży naszej dzielnicy. Dziś przedstawiamy tekst Arkadiusza Piskorza z klasy VI B Szkoły Podstawowej nr 31.

Historia Norbertanek

Zasiedleniem i kolonizacją Zwierzynca zajęły się energiczne Norbertanki, sprowadzone z Czech przez wracającego w drugiej połowie XIII wieku z wyprawy krzyżowej Jakse Gryfitę, który ufundował im klasztor przy drodze z Krakowa na Śląsk. Wraz z klasztorem otrzymały wsie: Zwierzyniec, Przegorzały, Bielany, Bibice i Zabierzów oraz zostały zwolnione przez Bolesława Kędzierzawego z płacenia podatków. Tak rozpoczyna się bogata historia Norbertanek wywodzących się z czeskiego Doxanu.

Pierwszy klasztor i kościół poświęcił biskup Gedeon, który umocnił pozycję gospodarczą zakonu, wcielając kościół Najśw. Salwatora wraz z parafią i wyposażeniem do dóbr zakonnych. Podobnie książę Kazimierz Sprawiedliwy darował klasztorowi wsie: Janowice, Wojszyn, Przeczyce, Krampę, Skowieczyn i Wietrzną Górę. W 1264 roku przywilej Bolesława Wstydlwego wymienił uprawnienia konwentu w wielkości trzydziestu siedmiu wsi. Prawdopodobnie pierwszą ksienią ze Zwierzynca była Hilgunda. W XIII wieku Zwierzyniec otoczony opieką wyższych sfer stał się modnym ośrodkiem życia duchowego kobiet. Wkrótce siostry założyły nowy konwent w Ołoboku, a biskup Iwo Odrowąż ulokował je w Imbramowicach. W 1225 roku wielki pożar spalił część klasztoru na Zwierzyncu. Szesnaście lat później Zwierzyniec został spalony, a ludność wymordowały hordy Tatarów. Zakonnice schroniły się wraz z kilkoma mieszkańcami w lesie. Z klasztoru zostały zgłiszczane, więc Norbertanki przeniosły się do kościoła Najświętszego Salwatora, gdzie pochowały świątobliwą Judytę, zmarłą w 1255 roku. Nowy kościół został ukończony w 1259 r. i wtedy pochowano tam błogosławioną Bronisławę. Dzięki potwierdzeniu przywilejów przez Leszka Czarnego siostry mogły m.in. zakładać we wsiach sołectwa.

Rytm dnia i nocy w klasztorze przeplatano pracą, modlitwą i odpoczynkiem. Sygnał dzwonka wzywał siostry na modlitwy: jutrznię, prymę, tercję, sekstę, nonę, kompletę i nieszpory. Czas pomiędzy modlitwą wypełniały praca w ogrodzie, przy haftowaniu, nauka, lektura, bądź praca według zaleceń ksieni.

Władysław Jagiełło z powodu obniżenia jakości życia zakonnego i częstego łamania klauzury chciał Norbertanki ze Zwierzynca, Buska, Imbramowic i Krzyżanowic połączyć w jednym miejscu i wybrać na to Wiślicę. Jednak siostry ze Zwierzynca sprzeciwiły się i po długich korespondencjach z kurią rzymską i kapitułą generalną Premonstratów zakonnic zostały na Zwierzyncu, a pozostałe trzy konwenty osiadły w Busku. W roku 1494 w Krakowie wybuchł pożar trawiący zachodnią i północną część miasta. Niestety, wiatr przeniósł ogień na Zwierzyniec, gdzie pożoga strawiła klasztor. Szkody jednak były niewielkie i szybko je odrestaurowano, zaciągając pożyczkę u Cystersów pod zastaw wsi Pobiedniki. Znacznie większe szkody wyrządził pożar w 1527 roku, gdy 25 kwietnia po kompleksie zostało tylko pogorzeliśko. Spłonęło także bezcenne archiwum, a wraz z nim wszystkie dokumenty i przywileje, na których opierała się gospodarka siostr. Udało się uratować tylko przywilej Bolesława Wstydlwego z 1254 roku, z którym ksieni Anna Służewska udała się do Zygmunta I Starego z prośbą o potwierdzenie dotychczasowych przywilejów. Król wydał zgodnie z prośbami Norbertanek dokument odnawiający wszystkie dotychczasowe przywileje z datą 13 grudnia 1527 roku. Pożyczkę na odbudowę kościoła zaciągnęły tym razem u kapituły krakowskiej. Prawdziwą tragedią okazał się rok 1587, gdy wobec zbliżających się wojsk arcyksięcia Maksymiliana Habsburga Jan Zamoyski wydał decyzję o spaleniu przedmieść Krakowa. Norbertanki zamieszkały w zgłiszczach. Na dodatek nowa ksieni Zo-

fia Wojkowska nie zrobiła nic dla odbudowy klasztoru. Zakonnice zostało tylko sześć, a w nowicjacie trzy, bez żadnego majątku.

Wbrew regule, po śmierci Zofii Wojkowskiej ksienią została Dorota Kańska, która wówczas była najmłodszą z siostr. Był to prawdziwie złoty okres dla klasztoru. Dorota Kańska nie tylko odbudowała cały kompleks, ale także doprowadziła do rewindykacji dóbr. Za jej rządów wybudowano kościół św. Norberta. Przywróciła również właściwą gospodarkę w klasztornych dobrach ziemskich.

Jednak wkrótce wylała Wisła, która zalała klasztor, a woda sięgała głównego ołtarza, więc trzeba było przenieść Najświętszy Sakrament do chóru zakonnego. Prace budowlane przy klasztorze trwały od 1600 do 1620 roku w czterech etapach: skrzydło zachodnie 1600-1604, przy wschodnim dziedzińcu 1604-1608, skrzydła przy dziedzińcu środkowym i zachodnim 1608-1610 oraz budynki przy dziedzińcu wschodnim 1610-1620. Ostatnie roboty ciągnęły się jednak aż do roku 1630. Klasztor został poświęcony w roku 1651, a kościół w 1638. Działyły wówczas trzy bractwa: św. Anny, Różańcowe i Trójcy Świętej, wszystkie popierane przez Kańską.

W połowie XVII wieku zakonnice musiały uciec - część do Krakowa, do kościoła św. Norberta, a resztę ksieni Dorota Łukowska przeniosła do Bytomia. Uciekały one przed Szwedami, którzy splądrowali Zwierzyniec i zdobyli Kraków. Wtedy Norbertanki wróciły do swojego klasztoru, świętując Boże Narodzenie. Niestety, wkrótce ponownie musiały go opuścić, gdyż zajął go w 1656 roku Jerzy Lubomirski, przygotowując się do ataku na Kraków. W związku z tym zakonnice przeniosły się do Wołowic. Po pokonaniu Lubomirskiego Szwedzi postanowili spalić zabudowania klasztoru, co uczynili 22 listopada 1656 roku. Dzięki opieszałości górników z Wieliczki, najętych przy wyburzaniu kamiennych murów, klasztor ocalał.

Roboty trwały wiele lat. Zamiast pięciu, w kościele stanęło siedem ołtarzy: śś. Augustyna i Jana Chrzciciela, św. Norberta, Najśw. Maryi Panny, św. Anny, Trójcy Świętej, św. Doroty, św. Mikołaja i św. Jacka. Podczas drugiego najazdu szwedzkiego w 1702 roku jedynie zdecydowana postawa ksieni Zofii Urbańskiej ochroniła klasztor przed grabieżą. W następnym roku gwałtowna wichura poczyniła ogromne szkody u Norbertanek. Zerwała ona dachy, a oderwany kawałek muru przebił sklepienie. Ksieni Petronela Poniatowska odnowiła kościół i klasztor oraz zamówiła obraz Jaksy Gryfity. Dzięki ksieni Magdalenie Otffinowskiej, wybranej w 1774 roku, zakon przeżył materialny rozkwit, a pieniądze przeznaczone na cele artystyczne. Przebudowano prezbiterium według projektu Sebastiana Sierakowskiego i odrestaurowano zakrystię. W roku 1772 odnaleziono grób błogosławionej Bronisławy. Na początku XX wieku przebudowano chór, oddzielając go od nawy kratą. Poważniejszą renowację przeprowadzono dopiero, gdy proboszczem był ks. Jerzy Bryła. Między innymi przywrócono kościołowi wygląd z XVIII wieku.

Cała historia Zwierzynca spleta się z historią Norbertanek, dlatego wybrałem ten temat jako tak bardzo fascynujący. Norbertanki dzieliły z mieszkańcami Zwierzynca wszystkie szczęścia i nieszczęścia, wszystkie powodzie, pożary i lata dobrobytu. To one zasiedliły i mądrze zarządzały Zwierzyncem. Dlatego uważam, że te dwie, z pozoru inne historie, są ze sobą ściśle związane.

Arkadiusz Piskorz

Z okazji Imienin
naszemu Księdzu Proboszczowi
Księdzu Prałatowi Stefanowi Misińcowi
najserdeczniejsze życzenia Bożej opieki
zdrowia i wielu sukcesów
we wszystkich obszarach aktywności

składa Redakcja Tygodnika Salwatorskiego

List Misjonarza z Madagaskaru (41)

Koniec roku jest okazją do robienia statystyk. Miniony rok był dla mnie wyjątkowym, gdyż korzystałem z urlopu, z tego powodu przeleciałem i przejechałem przynajmniej 35 tysięcy kilometrów, spałem w 85 łóżkach, nie licząc nocy spędzonych w samolotach i pociągach. Po powrocie z Europy 28 września spędziłem 15 dni w drodze z Tamatawy do Marolambo. Tylko 28 dni byłem w obchodzie misjonarskim, odwiedzając jeden raz wspólnoty katolickie w moim sektorze. Na Biskupstwie spędziłem łącznie 8 tygodni.

Patrząc na mój zeszyt adresowy, widzę, że powinienem opisywać zdarzenia, poczynając od 17 października. Najpierw przedzierałem w domu pełne trzy tygodnie, porządkując swoje rzeczy i wypełniając zwyczajne obowiązki pozostającego w domu misjonarza. Mój pokój jest nieduży, 4x4 metry, mebli mam niewiele, ale kurz wciąż wchodzi wszystkimi szparami i celowo porobionymi otworami w ścianach dla przewiewu. Poza tym dom drewniany, a wiatry też wieją. Przyjemniej jest popatrzeć na moją biblioteczkę z książkami przywiezionymi z Paryża, których nie można kupić na Madagaskarze. Uzupełniłem też kilkoma egzemplarzami książek malgaskich wydanych ostatnio z dziedziny kultury i zwyczajów malgaskich. Ale nieraz muszę konfrontować treść z życiem codziennym, czy książki wydane przez autorów ze stolicy nie kłamią. Robię tak od czasu, gdy spostrzegłem, że zwyczaje naszego plemienia nieraz bardzo różnią się od zwyczajów pozostałych szesnastu plemion zamieszkujących Madagaskar.

W listopadzie i grudniu odwiedziłem wszystkie wioski w moim sektorze. Ludzie byli zadowoleni z mojego powrotu i kilkakrotnie wprost mi mówili, że nie wierzyli w mój powrót do nich. Są dwa powody braku zaufania do nas. Przede wszystkim dotychczasowa praktyka misjonarzy francuskich i włoskich, którzy po powrocie z urlopu zamieszkiwali w innej misji, zaś ich miejsca już na początku urlopu zajmował drugi misjonarz, nierzadko powracający z urlopu. Dzięki temu nie było długich okresów bez obchodów misyjnych. W moim sektorze nie było Mszy Świętej od czasu mojego ostatniego obchodu w marcu-kwietniu aż do listopada-grudnia. Drugim powodem był pogarszający się stan dróg, a w związku z tym powiększające się trudności życia codziennego.

7 listopada poszedłem na piętnastodniowy obchód piętnastu wiosek. W jednej z wiosek, w której przed urlopem przyjąłem piętnastkę młodych do katechumenatu, dając im cudowny medalik, spotkałem tylko dwie siostry uczące się same katechizmu, reszta przeszła do wspólnoty protestanckiej. Dlaczego? Nowo przybyły nauczyciel jest protestantem i on prowadzi modlitwy w każdą niedzielę. Może chcą mieć lepsze stopnie dla swojego rodzeństwa? W każdym razie jest to przykre. Na Mszy Świętej kilkanaście osób, ale większość to małe dzieci, jeszcze niezdolne do nauki katechizmu. Nie ma też katechety, nie ma kto prowadzić niedzielnych spotkań. I tylko te dwie siostry same uczą się katechizmu i śpiewają znane im nieliczne pieśni w każdą niedzielę. Podczas moich odwiedzin przyszły prosić o wyjaśnienia tego, co było dla nich niezrozumiałe w katechizmie.

Przed Wielkanocą szedłem w czasie cyklonu zwanego "Czwartkiem" przez naukowców i "Złośliwym" przez mieszkańców. Od przedostatniej do ostatniej wioski tego sektora droga zajęła mi pełne pięć godzin. Tym razem pogoda była piękna i potrzebowaliśmy niecałe cztery godziny. Szedłem tuż przy wodzie rzeki Mangoro. Droga była łatwa, także przyjemna, często w chłodzie dużych drzew, niewiele też było trudnych podejść lub zejść. Ludzie zaś okazali się gorliwymi w niedzielnych modlitwach, nauce nowych pieśni i nauce katechizmu. Na drugi dzień radosny opuściłem tę wioskę, wracając w kierunku domu. Po niecałej godzinie wszedłem do wioski, gdzie zawsze przed domem dla mnie jest przygotowana brama tryumfalna na moje przywitanie. Tym razem

nie odprawiałem już Mszy Świętej w tym domu. Znalazłem miejsce bardziej odpowiednie. W myśli drwiłem kiedyś z ich "około trzech belek" na nową Świątynię, tymczasem tego dnia poświęciłem nowy kościół, zbudowany nieco nad wioską, duży (5x8 metrów), kryty blachą odzyskaną ze starego. I tutaj też się czegoś nauczył: nie drwić z ludzi. Martwi mnie tam tylko to, że wciąż wszystkie książki są pilnie strzeżone przez prezydenta wspólnoty i nieudostępniane katechecie. Z tego powodu na niedzielne spotkania modlitewne przychodzi 5-6 starszych osób, ale nie ma nauki katechizmu i dzieci nie mają też chęci modlić się, ja zaś nie mam odwagi o tym powiedzieć starcowi.

W niektórych wioskach mogłem udzielić Chrztu Świętego dzieciom, w jednej wiosce nawet Sakramentu Małżeństwa. Nowożeńcom dałem moje obrączki do założenia sobie w czasie ceremonii, ale przed odejściem do następnej wioski zabrałem, aby służyły innym odważnym do wyznania współmałżonkowi i współmałżonce wierności "aż do śmierci" - słowa wzięte w cudzysłów stanowią największą przeszkodę w zawieraniu małżeństw. Błogosławiłem też kiedyś małżonków, nie dając obrączek, które z powodu zapomnienia pozostawały w moim pokoju w Marolambo. Przyjdzie czas, kiedy Biskupi Madagaskaru wydadzą nowe przepisy liturgiczne Sakramentu Małżeństwa, gdyż obrączki nie są wyrazem związania się na zawsze i nie przemawiają tak, jak w Europie. Kilkadziesiąt osób przyjęło medalik, rozpoczynając przynajmniej dwuletni okres przygotowania do Sakramentu Chrztu Świętego.

Z obchodu misyjnego byłem zadowolony. Zauważyłem większą gorliwość uczących się katechizmu, aby przygotować się do Chrztu Świętego i Pierwszej Komunii Świętej. Są też grupy młodzieży przygotowującej się do Sakramentu Bierzmowania, a gdzieś tam przebakują o Sakramencie Małżeństwa. Właśnie rozwody, powtarzalne małżeństwa i lęk przed ślubem "na wieki" sprawiają, że niewiele osób może przyjmować Komunię Świętą, chociaż i ci niedopuszczeni też wypełniają obowiązki życia religijnego. Może w ten sposób odpokutują za życie bez Sakramentu? W każdym razie ich dzieci w większości bardzo gorliwie uczą się katechizmu i co niedzielę biorą udział we wspólnych modlitwach. W Polsce ludzie żyjący bez ślubu kościelnego są bardziej zauważalni, gdyż wszyscy częściej przystępują do Komunii Świętej i trwanie w stanie grzechu jest łatwiej "zauważalne" przez sąsiadów. Tymczasem tutaj takiej presji nie ma, gdyż i tak katolicy w wioskach oddalonych od misji przyjmują Komunię Świętą najwyżej 3-4 razy do roku. Niestety, czynnik wstydu wobec ludzi też gra dużą rolę. Choć wołałbym, aby ludzie bali się więcej Boga, niż ludzi.

Tylko przez jeden dzień odpoczywałem w domu i wyruszyliśmy do Tamatawy na doroczne zebranie księży. Tym razem wyremontowana droga była łatwa, pierwsze 60 km przejechaliśmy przez niecałe 4 godziny, a następne 330 km też tylko jednego dnia, 15 godzin. Jeden z misjonarzy nie przybył z powodu zakażenia nogi. Nie brali udziału także ci, którzy przebywają na urloпах w Europie, gdyż nawet zimą niektórym wypada wyjechać na odpoczynek. Po czterodniowym zebraniu przez jeden dzień udało nam się załatwić sprawunki na kilka miesięcy. Tym razem nie musieliśmy dużo kupować, nasze magazyny są dobrze zaopatrzone, ale i tak dwa samochody były zapełnione różnymi darami. Niestety, tym razem straciliśmy bardzo dużo. Z Prokury Misyjnej w Poznaniu wysłano nam pięć dużych skrzyń drewnianych, ale tylko jedną dostaliśmy w całości. Skrzynie zostały wyładowane ze statku na nabrzeże i potem podnośnikiem przestawione, ale przestawiano je w taki sposób, że dwie łopaty podnośnika weszły powyżej dna skrzyni (zamiast pod dno) dziurawiąc je i złodzieje nie mieli dużo problemów z wyciągnięciem rzeczy. Dużo uszkodzili, z niektórych nie będą mieli pożytku, gdyż nie zabrali w całości, albo nie będą wiedzieli, do czego to służy. To dla mnie jest dowodem, że Madagaskar nigdy nie stanie się bogatym, musi pozostać biednym, gdyż złodziej jest zawsze nędzarzem. Moich rzeczy kupionych podczas urlopu nie skradziono, gdyż zostaną wysłane nieco później i w kontenerze, więc jest większa szansa na dostarczenie nam w całości. Tym razem, oprócz rzeczy zamówionych przez nas, były wszystkie rzeczy wysłane przez ostatnio przybyłych na Madagaskar Ojców Jerzego i Stanisława. Pociaszamy się jedynie, że wtedy

przyszły też do konsulatów francuskiego i radzieckiego kontenery... puste. Marna to pociecha.

My powróciliśmy do naszych misji, a O. Franciszek poleciał samolotem do stolicy, aby przywitać Ojca Prowincjała z Poznania przybywającego na Madagaskar. Przez dwa tygodnie byliśmy zajęci spotkaniami poświęconymi planom i omawianiu spraw aktualnych. O tym już przeczytacie w "Misyjnych Drogach", z pewnością wszystko będzie opisane bardziej interesująco, niż ja potrafię. W każdym razie najprawdopodobniej od października będę mieszkał bliżej lotniska, więc Wasze listy będą szybciej dochodziły do mnie.

Po odlocie Ojca Prowincjała skończyło się nasze świętowanie i powróciliśmy do normalnej pracy. Ja udałem się na obchód drugiej części mojego sektora i tutaj też spotkałem się z miłym przyjęciem. Nie ze wszystkiego mogłem być zadowolony, chociaż wszędzie przyjęto mnie bardzo serdecznie. Byłem zaproszony do dwóch nowych wiosek, liczba katechumenów wzrosła do czterystu i z tej liczby przynajmniej setka już będzie mogła przyjąć Chrzt Świąty w październiku tego roku, gdy przyjedzie Ksiądz Biskup. Zabrakło nam medalików, które uroczystość zakładamy kandydatom, przyjmując ich do katechumenatu: nawet pierwszy etap nazwaliśmy "Medalikiem", gdyż nikt nie potrafił wymyśleć lepszego tytułu.

Niestety, nie wszystko idzie pomyślnie. W centrum katolicy rozłożyli deski leżące od dawna w kościele i potrzebowali gwoździ, aby przybić. Podłoga byłaby nawet ładna, gdyż teraz deski, leżąc luzem, zachodząc jedna na drugą, jeszcze utrudniają chodzenie, poza tym od ponad roku stoją ławki szkolne. Bez naszej wiedzy Rada Parafialna wypożyczyła kościół miejscowemu gimnazjum, co nie jest rzeczą złą, lecz niebezpieczną. W niektórych misjach już stracono budynki, zgadzając się na takie "dobre uczynki". Najpierw przerywano lekcje na czas nabożeństw, gdy był ksiądz, potem ksiądz musiał dostosować swój program do zajęć lekcyjnych i Mszę Świętą odprawiał późnym popołudniem albo wieczorem. Po jakimś czasie zaproponowano katolikom zbudowanie nowego kościoła. Ci żądają pomocy od misji na zakup bardzo drogiej blachy. Mamy już taki jeden wypadek. Rada Parafialna tej misji powiadomiła nas na piśmie o udostępnieniu kościoła szkole, "w której uczą się także katolicy". Na moją odpowiedź, że tylko Ksiądz Biskup będący prawowitym właścicielem może wydać takie zezwolenie, odpisano mi, że rok szkolny już został rozpoczęty i do nowego roku już tak musi pozostać, a "sprawę rozważy się ponownie w wakacje". Pomimo tego przed urlopem dałem im kilka sztuk garderoby z ubrań i bielizny przysłanych nam przez Oblatów z Niemiec w sprasowanych 75-kilogramowych bełach. Gdy chrześcijanie budują kościół, dajemy im około trzydziestu sztuk ubrań, w ten sposób wynagradzając im gorliwość. W tym wypadku każda sztuka garderoby miała być sprzedana oddzielnie w formie giełdy: kto da więcej. Po urlopie poinformowano mnie, że sprzedano bardzo drogo, tylko że jeszcze nie otrzymali pieniędzy. Po prostu złodziej licytował najwyżej, a ci naiwni dali mu ubranie przed wpłaceniem pieniędzy. Rozmawiając ze mną, przyznali się do błędu, że uwierzyli uczestnikom licytacji. Nadal nie mają za co kupić gwoździ, gdyż pieniądze z licytacji miały pokryć koszty zakupu gwoździ do przybicia podłogi. Dobrze przynajmniej, że nie do mnie mają pretensje za nadal nieprzybite deski leżące w nieładzie na ziemi, która była "posadzką" kościoła.

Po raz pierwszy przyjęto mnie w wiosce, przez którą przechodziłem przed trzema laty, i tutaj przeprowadzaliśmy się na jednoosobowej tratwie z bambusów. Tym razem kazano mi spać na łóżku, w którym materac leżał na bambusach. Wytrzymał pod Malgaszami, ale ja nie zdażyłem się położyć, a już rozległ się trzask i materac znalazł się na podłodze. Oczywiście, że zaraz przyniesiono odpowiednie mocniejsze kije i potem już spałem bez problemów. Wioska jest mała, ale ludzi proszących o Chrzt Świąty jest sporo, będzie to silna wspólnota katolicka. Już potrafią aktywnie uczestniczyć we Mszy Świętej, sami postarali się o zakup książek, zanim ja do nich przyszedłem. Byli dobrze przygotowani przez katechetę z sąsiedniej wioski.

O. Jan Sadowski OMI

Niedziela Świętej Rodziny

Uchodź do Egiptu

"Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i uchodź do Egiptu; pozostaw tam, aż ci powiem; bo Herod będzie szukał Dziecięcia, aby Je zgładzić" (Mt 2,13).

Narodził się Emmanuel. Bóg wszedł między ludzi. Bóg przyszedł do każdego z nas. Ale wcale nie jest bezpieczny. Ani w świecie, ani w moim sercu, wcale taki bezpieczny nie jest. Świat jest przeciw, bo za dużo traci. Traci wpływy nad tymi, którzy spótkali Boga naprawdę. Świat woli szatana, bo on więcej obiecuje i chwilowo wydaje się, że więcej daje.

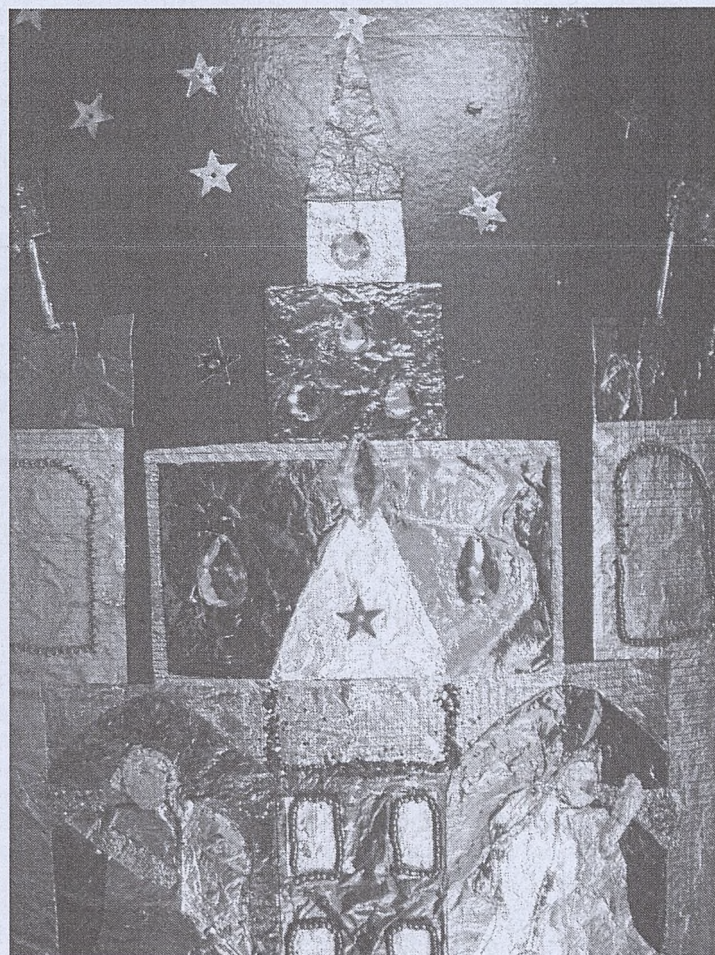
Herody dalej żyją. Czasem wydaje nam się, że jesteśmy już silni w wierze, że możemy stawić czoła złu, wejść w krąg tych, którzy walczą z Bogiem słowem lub grzechem - i pozostaniemy czysti. Życie pokazuje inaczej. Zło jest mocne. A im bardziej nie wierzymy w szatana, tym łatwiej szatanowi nas atakować.

Józefowi ukazał się we śnie Anioł i kazał uciekać. Zabrać Najdroższych i uciekać. Józef nie dyskutował. Trzeba to trzeba. Czy my jesteśmy w gorszej sytuacji? No bo przecież żaden Anioł się nie przyśnił. Tymczasem każdy z nas ma swojego Anioła, który mówi poprzez nasze sumienia. Najczęściej doskonale czujemy, że istnieje niebezpieczeństwo. Doskonale wiemy: w tym miejscu, pośród tych osób, w takiej sytuacji - bardzo trudno mi nie zgrzeszyć, zwykle przegrywam. Ale przecież tu jest mi dobrze, tak jest mi dobrze. Nie zerwę z tym.

Sumienie ciągle nas budzi i mówi: uciekaj. Tylko że my wolimy często porzucić Dziecię Jezus, niż uciekać przed złem.

„On wstał, wziął w nocy Dziecię i Jego Matkę i udał się do Egiptu” (Mt 2,14).

Teresa

Karolina Sadek, 7 lat

Ogłoszenia parafialne i krótkie informacje

*** W niedzielę 26 grudnia drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, święto Najśw. Rodziny z Nazaretu oraz pierwszego męczennika św. Szczepana. Składka na tacę przeznaczona będzie na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

*** Nowenna do bł. Bronisławy we wtorek o godz. 19.00.

*** W piątek 31 XII Msze św. na zakończenie roku o godz. 17.00 i 19.00. Uroczyste Nieszpory o godz. 18.00. Uczestnicząc w Nieszporach dziękczynnych za łaski otrzymane w Starym Roku, można zyskać odpust zupełny pod zwykłymi warunkami. Msze św. wieczorem w ostatnim dniu Starego Roku o godz. 18.00 i 19.00. W przyszłą sobotę przeżywać będziemy Uroczystość Bożej Rodzicielki Maryi i Nowy Rok 2011.

*** W niedzielę 2 stycznia będzie można złożyć datki do puszek dla najbiedniejszych w naszej parafii.

Oplatek Tygodnika Salwatorskiego, Rady Parafialnej i Akcji Katolickiej,
na który zapraszamy wszystkich Parafian,
rozpocznie się 16 stycznia Mszą świętą o godz. 15.00.

Ze względów duszpasterskich arcybiskup metropolita krakowski udzielił na piątek 31 grudnia (Sylwester) dyspensy od powstrzymania się od pokarmów mięsnych i zachowania dnia pokuty.

W Krakowie

Było:

- ~ Muzeum pod płytą Rynku w pierwsze trzy dni odwiedziło 3 tys. osób, a w pierwszy miesiąc - 30 tysięcy
- ~ Nasze miasto ma najczystsze toalety z sześciu polskich miast zainteresowanych organizacją Mistrzostw Europy. Badanie toalet odbyło się w związku z Euro2012
- ~ Na ul. Wielickiej rozpoczęła się budowa dworca autobusowego, który zostanie oddany do użytku w czerwcu 2011 roku. Będzie tam również parking dla samochodów osobowych

Jest:

- ~ Na krakowskich Uniwersytetach Trzeciego Wieku studiuje w tym roku ponad osiemset osób, w tym 400 osób jest „nowych”, inni mieli indeksy już wcześniej. W Polsce UTW mają 35 lat, jest ich obecnie 250, na nich kształci się ok. 100 tys. osób
- ~ W różnych miejscach naszego miasta pojawiają się wielkie, trzymetrowe figury szachowe. W sumie ma ich być 160. Są zapowiedzią imprezy światowej rangi: Indywidualnych Mistrzostw Świata Szkół w Szachach, które odbędą się na wiosnę. Udział w nich weźmie ok. 400 zawodników z 40 krajów, a zgłosić się może każdy
- ~ Z Krakowa na zimę odlatuje bardzo wiele gatunków ptaków, inne u nas zimują. Odlatują śpiewające (słowiki, świergotki, jaskółki, jerzyki, turkawki, wilgi, dudki, kukułki), potem kaczki, perkozy z krakowskich stawów, sikorki, gawrony. Pustułki decydują o odlocie w zależności od tego, jaka jest zima. Przylatują na zimę mewy, łabędzie, gawrony, kawki i sikorki (nie „nasze”), jemieńszki i gile, drozdy i kwiczoły
- ~ W ciągu całego roku na terenie naszego miasta przebywa 2100 bezdomnych. Niskie temperatury w zimie stanowią dla nich za-

Żywa szopka u Franciszkanów

25 XII *BOŻE NARODZENIE*

14.00 Wspólne kołędowanie oraz występ uczniów z S.P. nr 159 Urszulanek w Krakowie

17.00 Jasełka i wspólne kołędowanie (Krakowski Chór Młodzieżowy Płomień, bracia z WSD Franciszkanów i zespół Fioretti

26 XII *ŚW. SZCZEPANA*

14.00 Koncert kołęd w wykonaniu Reprezentacyjnej Orkiestry Dętej Kopalni Soli w Wieliczce oraz wspólne kołędowanie z góralskim zespołem Majeranki

17.00 Jasełka w wykonaniu uczniów z Z.S. im. św. Franciszka z Asyżu w Poskwitowie oraz wspólne kołędowanie z krakowskim zespołem „W Miłości Zwycięstwo”

Będzie możliwość wejścia do szopki i obejrzenia zwierząt z krakowskiego ZOO.

Kalendarzyk liturgiczny:

- *** 26 XII (niedziela) - Świętej Rodziny, Jezusa, Maryi i Józefa
Czytania: Syr 3,2-6.12-14; Kol 3,12-21; Mt 2,13-15.19-23
- św. Szczepana, pierwszego męczennika
- *** 27 XII (poniedziałek) - św. Jana Apostoła i Ewangelisty
- *** 28 XII (wtorek) - świętych Młodzianków Męczenników
- *** 29 XII (środa) - św. Tomasza Becketa, biskupa i męczennika
- *** 30 XII (czwartek) - rocznica ogłoszenia J.Em. ks. Kard. F. Macharskiego Arcybiskupem Metropolity Krakowskim
- *** 31 XII (piątek) - św. Sylwestra I, papieża
- można uzyskać odpust zupełny za odśpiewanie lub recytację w kościele czy kaplicy hymnu: Ciebie Boga wysławiamy
- *** 1 I (sobota) - Nowy Rok, Uroczystość Bożej Rodzicielki Maryi
- 44. Światowy Dzień Pokoju
- można uzyskać odpust zupełny za pobożne odmówienie lub śpiew w kościele lub kaplicy hymnu "O Stworzycielu Duchu przyjdź"
- godz. 21.00 Wieczór Jana Pawła II

grożenie, dlatego w zimne dni patrolowane są ulice i bezdomni są odwożeni do schronisk. Oczywiście, jeżeli wyrażą zgodę. Najbliższe schronisko jest na ul. Kościuszki 23 (wejście od Tatarskiej)

Będzie:

- ~ Na Al. Trzech Wieszczów będzie na nowo ustawiana sygnalizacja świetlna, tak aby piesi zdążyli przejść aleje na jednym zielonym świetle
- ~ Na wiosnę 2011 roku przy ul. Lipowej 4 otwarte zostanie Muzeum Sztuki Współczesnej
- ~ W południowej części pl. Jana Nowaka Jeziorańskiego ma stanąć pomnik Ryszarda Kuklińskiego. Trwa konkurs na projekt pomnika
- ~ Od 28 grudnia znów będą kursować autobusy MPK z Krakowa do Niepołomic. Od 2000 roku pasażerowie mogli korzystać jedynie z busów prywatnych
- ~ 20 nowych funkcjonariuszy przyjmie Straż Miejska, zgłosiło się 190 kandydatów, w tym 51 kobiet. Wybrani pojawią się na ulicach dopiero w 2011 roku, po szkoleniu. W Krakowie pracuje ok. 400 strażników, docelowo ma być ich sześciuset

Być może:

- ~ Jeśli Kraków zdąży wybudować halę sportową na 15 tys. widzów, to mistrzostwa świata siatkarzy w 2014 roku odbędą się także u nas. Jeśli nie – wykorzysta tę możliwość Częstochowa
- ~ W Krakowie powstanie Centrum Kształcenia Ustawicznego. Przewiduje się naukę w zawodach: technik optyk, opiekun medyczny, asystent osoby niepełnosprawnej, protetyk słuchu. Rekrutacja byłaby już na przyszły rok szkolny 2011/12
- ~ Według prognoz w najbliższym czasie do gimnazjów i szkół ponadpodstawowych przyjdzie o kilkaset uczniów mniej niż obecnie. Prawdopodobnie od nowego roku szkolnego rozpocznie się łączenie niektórych szkół w zespoły

opr. BS

Ciekawostki

Wśród produktów próchnicotwórczych najgorsze są: rodzyunki, suche zboża, dżem, chipsy, sucharki i pączki. Z produktów zapobiegających próchnicy można wyliczyć popcorn, gorzką czekoladę, ryby, jaja i masło. Oczywiście wiele zależy też od ilości spożywanych pokarmów. Coś może być mniej niebezpieczne, ale w dużej ilości jest gorsze od najbardziej zakazanych produktów. Na przykład zdrowa przecież zielona herbata pozostawia osad podobny do osadu z papierosów. Wiedząc to, należy częściej likwidować kamień na zębach. Nie powinno się też od razu myć zębów po wypiciu gazowanych napojów i zjedzeniu owoców cytrusowych, ponieważ zwiększa to ryzyko nadwrażliwości (kwasy pozbawiają zęby warstwy ochronnej).

Cytrusy, chociaż kwaśne, nie zakwaszają organizmu, są bowiem zasadotwórcze (odkwaszają). Nie chodzi tu bowiem o smak, ale o to, czy po ich zjedzeniu wytwarzają się podczas przemiany materii kwasy czy zasady. Ph krwi powinno wynosić 7,35-7,45. Dużo wyższy (powyżej 7,8) i niższy (poniżej 6,8) poziom zagraża życiu. Za niskie powoduje śpiączkę cukrzycową i śmierć, za wysokie – ciężką i ewentualną śmierć. Oznaki zakwaszenia: bóle głowy, mroczki, ciemne kręgi pod oczami, częste zaziębienia, nudności, niestrawność, krosty, pryszcze. Przy niskim ph: zaburzenia snu, depresje, zmęczenie, brak koncentracji, zaparcia, nerwowe napięcie, wypadanie włosów, łamliwe paznokcie. Zakwaszenie może uszkodzić każdy organ. Miażdżyca, cukrzyca, nowotwory, zwyrodnienie stawów, nadwaga. 80% spożywanych produktów powinno być zasadotwórczych.

(b)

Wspomnienie 31 grudnia

Św. Sylwester (ok. 2 poł. III w. - 335)

Urodził się w rzymskiej rodzinie. Papieżem został w 314 r. - jego poprzednikiem był św. Milcjades. To w czasie jego pontyfikatu wydany został edykt mediolański oraz odbył się sobór powszechny w Nicei. W jego trakcie przyjęto m.in. wyznanie wiary. Ogłoszono też dogmat o boskości Syna i Jego równości z Ojcem a także dwadzieścia kanonów prawa kanonicznego.

Papież Sylwester I konsekrował ufundowane przez Konstantyna Wielkiego bazyliki św. Jana na Lateranie i św. Piotra na Watykanie. Umarł 31 grudnia 335 roku. Jego ciało zostało złożone w Katakumbach św. Pryscylli przy Via Salaria. Obecnie relikwie Świętego znajdują się w Nonantola obok Modeny, któremu to miastu św. Sylwester patronuje.

W ikonografii przedstawiany jest najczęściej w stroju pontyfikalnym. Bywa, że towarzyszy mu księga, trzyramienny krzyż, paliusz lub tiara. U jego stóp czasem przedstawia się smoka, którego, zgodnie ze średniowieczną legendą, miał zamknąć w laterańskich podziemiach.

Patronuje również m.in. zwierzętom domowym i dobrym zbiorom paszy. Za jego pośrednictwem prosimy o dobry nowy rok.

(red)

Z serwisów informacyjnych

☞ Już wkrótce w Krakowie, Nowym Targu, Bochni i Brzesku oraz w Niepołomicach i Kocmyrzowie zostaną otwarte Centra Porad Prawnych i Obywatelskich. Dodatkowo w mniejszych miejscowościach Małopolski organizowane będą tak zwane dni mobilne. Pomoc będzie bezpłatna, a dyżurować będą doświadczeni prawnicy.

☞ Po Poznaniu, Brukseli, Genewie, Zagrzebiu, Mediolanie, Lizbonie, Hamburgu, Budapeszcie, Paryżu, w tym roku 33. Europejskie Spotkanie Młodych (ESP), organizowane przez ekumeniczną Wspólnotę z Taizé, odbędzie się w dniach od 28 grudnia 2010 do 1 stycznia 2011 w Rotterdamie. Według szacunków do Holandii przybędzie ok. 30 tys. osób z całego kontynentu. Wśród ponad 16 mln obywateli Holandii ok. 4,6 mln (29%) to katolicy. Kolejną dużą grupę wyznaniową stanowią członkowie Kościołów reformowanych (ok. 19%). Aż 42% obywateli tego kraju to bezwyznaniowcy - nie należący do żadnej wspólnoty religijnej. Zaledwie ok. 8% katolików i 5% protestantów regularnie uczestniczy w nabożeństwach.

☞ Styczeń 2011 roku może być śnieżny i mroźny - przepowiadają górale z Beskidów. Uważnie obserwowali oni pogodę w ostatnich dniach, gdyż, zgodnie z ludowymi przekazami, jaka pogoda przypadnie podczas każdego z 12 dni od świętej Łucji (13 grudnia) do Wigilii, taki będzie kolejny miesiąc przyszłego roku. Bardziej skrupulatni odnotowują także pogodę po Wigilii, zapamiętując aurę panującą każdej nocy aż do Święta Trzech Króli. Wówczas wróżba podobno bywa dokładniejsza. W Polsce zwyczaj wróżenia pogody od świętej Łucji do Wigilii praktykowany jest przede wszystkim we wsiach Beskidu Śląskiego, w Istebnej, Jaworzynce i Koniakowie.

☞ W Katarze, który będzie gospodarzem piłkarskich mistrzostw świata w 2022 r., zaproponowano, aby impreza ta odbyła się - pierwszy raz w jej historii - w zimie zamiast w lecie. Taka też była sugestia Franza Beckenbauera. Legendarny piłkarz i trener "Cesarz" Beckenbauer jest zdania, aby impreza odbyła się w miesiącu zimowym, ponieważ w zaplanowanym terminie temperatury dochodzą do 50 stopni Celsjusza. Odmiennie zdanie prezentuje jednak Międzynarodowa Federacja Piłki Nożnej (FIFA).

☞ Przekazywanie 1 proc. podatku na organizacje charytatywne od 2011 r. będzie prostsze niż dotychczas. Wystarczy podać numer wpisu organizacji do KRS oraz wysokość darowanej kwoty. Podatnicy nie muszą już przytaczać pełnej nazwy OPP, co stanowi dla nich znaczne ułatwienie, zważywszy, że niektóre z nazw są długie (wieloczłonowe) i łatwo o popełnienie pomyłki przy ich wpiśnięciu w zeznaniu.

☞ Od 1 stycznia wejdzie w życie kilkuprocentowa obniżka cen gazu, będąca następstwem wniosku złożonego przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

☞ Za niecałe 200 dni rozpocznie się wielkie sześciomiesięczne wydarzenie polityczne dla Polski: 1 lipca 2011 r. nasz kraj obejmie rotacyjną prezydencję w Unii Europejskiej.

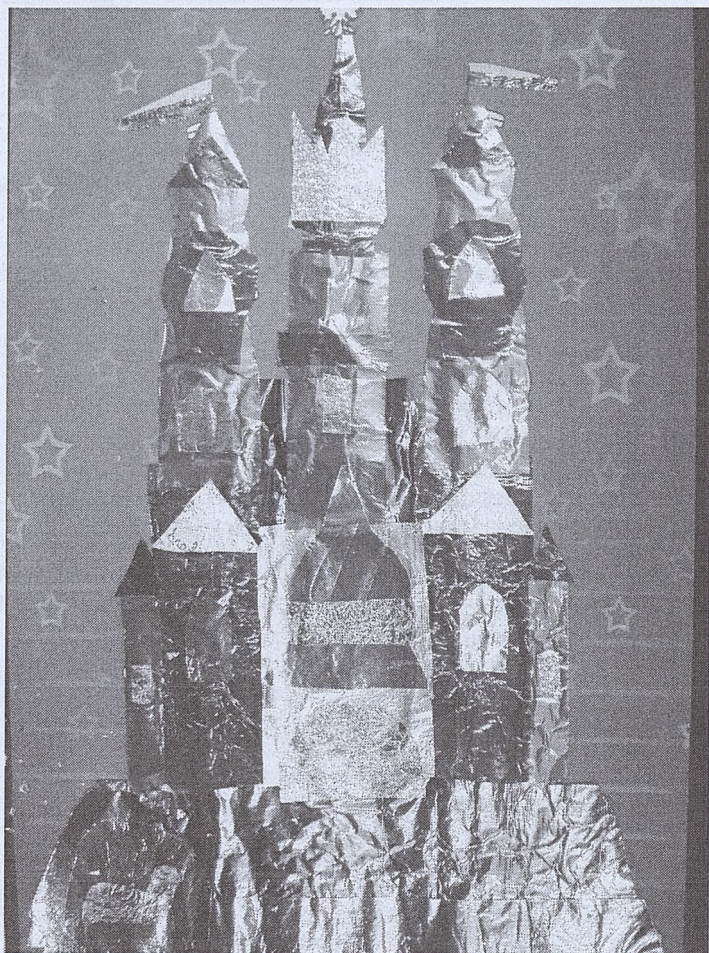
☞ Blisko co piąty dłużnik w Wielkiej Brytanii ma kredyt hipoteczny przewyższający 75 proc. wartości nieruchomości - oznacza to, że blisko pół miliona Brytyjczyków nie zdołałoby spłacić długu zaciągniętego pod zastaw nieruchomości w przypadku jej sprzedaży. Sytuacja jest gorsza niż w przededniu ostatniej recesji 2008-09. W 2007 r. ujemną wartość nieruchomości miało czterokrotnie mniej właścicieli domów i mieszkań.

☞ Najbogatszymi emerytami są byli funkcjonariusze UOP, ABW i CBA. Dostają średnio 3,5 tys. zł brutto emerytury. Najszybciej emerytami zostają żołnierze, bo już po 25 latach służby. Ich pobory wynoszą średnio niecałe 2,9 tys. zł. Górnik po 30 latach pracy może liczyć na prawie 3,1 tys. zł brutto. Natomiast przeciętny nauczyciel pracuje 36 lat i dostaje zaledwie niecałe 1,8 tys. zł. Najgorzej jednak traktowany jest przedsiębiorca. Jeśli płaci najniższą z możliwych składek, to po 39 latach aktywności zawodowej dostanie od państwa zaledwie 1,3 tys. zł emerytury brutto.

☞ SARP przyznało doroczne nagrody w dziedzinie architektury. Nagrodę za najlepszy architektonicznie budynek w kraju otrzymał Zbigniew Maczków, który zrealizował renowację i rozbudowę wrocławskiej Renomy - przedwojennego, modernistycznego domu towarowego braci Wertheim. Honorową Nagrodę otrzymał Bolesław Stelmach, który jest m.in. autorem powstałych w tym roku Centrum Chopinowskiego w Warszawie oraz nowych budynków w muzeum kompozytora w Żelazowej Woli.

☞ Nowy film Jerzego Hołfina "Bitwa Warszawska 1920" będzie realizowany w technologii 3D. Uroczystą premierę filmu zaplanowano na październik 2011 roku. Obecnie twórcy są na etapie prac montażowych.

MGM

Zuzia Trzeciak, 6,5 lat

44. Światowy Dzień Pokoju

Dzień ten ustanowiony został przez papieża Pawła VI w 1967 roku: „Zwracamy się do wszystkich ludzi dobrej woli z wezwaniem, aby dzień 1 stycznia 1968 roku był obchodzony na całym świecie jako «Dzień Pokoju». Pragnęlibyśmy też, by obchody te ponawiano każdego roku, tak aby pierwszy dzień w kalendarzu, który odmierza rytm ludzkiego życia w czasie, stał się jak gdyby zapowiedzią i obietnicą tego, iż w przyszłych dziejach ludzkości będzie panował pokój, oparty na sprawiedliwej i dobroczynnej równowadze”.

I tak od 1968 roku w każdy Nowy Rok modlimy się o pokój, a kolejni papieże ogłaszają okolicznościowe orędzia. Hasło dnia jest ogłaszane w połowie roku, a orędzie przygotowywane na początku grudnia, zazwyczaj ma datę 8 grudnia.

Tematem najbliższego Dnia Pokoju (sobota 1 stycznia) jest „Wolność religijna drogą do pokoju”. To odpowiedź na ciągłą agresję w świecie wobec wierzących, na dyskryminację, prześladowania, przemoc. Inaczej się to objawia na innych kontynentach, gdzie dochodzi nawet do śmierci misjonarzy, ale także w cywilizowanych krajach widzimy chęć zamknięcia wiary w ścianach domu ludzi wierzących. I kolejne wyrzucanie krzyży z miejsc publicznych.

Człowiek nie może wyrzec się Boga i nikt nie ma prawa go do tego zmuszać, ani fizycznie, ani psychicznie. Wsłuchajmy się z uwagą w słowa orędzia Benedykta XVI.

BS

Słowa fetysze

Równość, tolerancja, dyskryminacja, wolność (zwłaszcza gospodarcza, czyli interes), prawo do mówienia prawdy i jeszcze parę innych słów i określeń, to dzisiejsze słowa wytrychy - zaklęcia. Służą już nie tyle komunikacji, co dezinformacji w stosunku do rzeczywistości. Przepoczwazeni zwolennicy sprawiedliwości socjalistycznej, pracy socjalistycznej, wolności w socjalizmie, socjalistycznej swobody wypowiedzi i ich potomkowie – dziś za obelgę mają, gdy ktoś im wykaże, jakie istotnie ma dla nich znaczenie każde z obecnych słów – wytrychów. Ścisłej, jak są te słowa bez znaczenia.

Równość? Dziecko wie, że są równi i równiejsi wobec prawa, a ci, którzy chcieli doprowadzić do odpowiedzialności dziś wielkich to - jak wiadomo - oszołomy opanowani żądzą krwi niewiniątek. O tolerancji przekonuje się większość mieszkańców małych gmin rządzonych przez nadzwyczaj liczną grupę geniuszy wielokrotnego, a trwałego rządzenia tymi gminami i lokalnymi sprawami. Dyskryminacja? Być nie może. Czym jednak innym jest, jak nie dyskryminacją, taka choćby „walka o parytety” w obsadzie stanowisk i list wyborczych pod kątem płci? Co ma płeć do kwalifikacji koniecznych do bycia radnym, posłem, czy senatorem? Gołym okiem widać jaka to naciągana i podporządkowana wszystkiemu tylko nie logice zasada, oparta tylko o polityczną poprawność i – dyskryminująca ludzi kompetentnych.

Inna sprawa. Bank zarabia na obrocie pieniądzem. Udziela nie pożyczek w sposób minimalizujący możliwość poniesienia straty – to jego podstawowy interes. Jest klient, jest gwarancja – jest interes. Co do tego ma wiek klienta? Klient chce pożyczyć jakąś kwotę, ze swych dochodów ma zdolność kredytową, daje pod zastaw nieruchomości o znacznej wartości. Nie jest to wszystko ważne – gdy klient jest w starszym wieku. Starszy wiek wyklucza też oficjalnie lub półoficjalnie z niektórych procedur medycznych. Nie dyskryminacja to? Jak to inaczej nazwać?

Tolerancja dla wierzących – ma swój wyraz w zachowaniach tłuszczy łączącej ludzi modlących się i w obelgach w stosunku do dyżurnego już celu pogardy salonu – obciachowego ponoć Radia Maryja.

Mamy Święta Bożego Narodzenia – i w ramach tolerancji – już bywa, sama ta nazwa jest konieczna do usunięcia. Gdy Dzieciątko się narodziło świat nawet nie udawał, że kieruje się równością, wolnością, czy nie istniejącą wtedy jako pojęcie – tolerancją.

Przyszło na świat właśnie mówiąc, że Prawda jest wartością, godność każdego wymaga szacunku, równość to co innego niż propagandowe równiarstwo (oddajcie Cesarzowi co cesarskie), a jest ona faktem wobec Stwórcy.

Czy dziś by co innego powiedział? Co innego nauczał?

Może by tak zrezygnować z wytrychów, na rzecz prostych zwykłych kluczy – słów prawdziwie podstawowych, w ich istotnym znaczeniu?

Feliks Stalony-Dobrzański

TYGODNIK SALWATORSKI - Redakcja: Bogumiła Szewczyk (red. nacz), ks. Stanisław Radoń (asyst. kościelny),

Łukasz Strutyński, Piotr Tumidajski, Jarosław Dzidek, Grzegorz Michaldo, Magdalena Łasak.

Najbliżsi współpracownicy: ks. Krzysztof Biros, Piotr Śliwiński, Maria Gracja Małecka, Marta Mardyla, Stanisław Malik, Krzysztof Bar.

Kontakt z TS: tel. 012-4272562 wieczorem, adres pocztowy: 30-114 Kraków, ul. Kościuszki 88, e-mail: bog-szew@wp.pl

Strona internetowa: www.tygodniksalwatorski.pl (administruje Roman Topór-Mądry). Druk: Pracownia AA - ul. Swobody 4

Tygodnik Salwatorski powstaje z pracy bez honorariów. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i korekty językowej tekstów.

Tygodnik można zaprenumerować w zakrystii kościoła SS. Norbertanek. Można go nabywać we wszystkich kościołach na terenie Parafii, w kościele Bożego Miłosierdzia przy ul. Smoleńsk, w sklepiku "U Dzicza" przy ul. Św. Bronisławy

na ad 2011 w суббото 1° in missa ca^{te} tet^o solēnita.

STYCZEŃ

- S 1 NOWY ROK, BOŻEJ RODZICIELKI
Mieczysława
N 2 Bazylego, Grzegorza
P 3 Danuty, Genowefy
W 4 Anieli, Eugeniusza
S 5 Edwarda, Szymona
C 6 **OBJAWIENIE PANSKIE**
Kacpra, Melchiora, Baltazara
Pt 7 Rajmunda, Lucjana
S 8 Seweryna, Teofila
N 9 **CHRZTU PANSKIEGO**,
Juliana, Marceliny
P 10 Jana, Wilhelma
W 11 Honoraty, Teodozjusza
S 12 Arkadiusza, Benedykta
C 13 Hilarego, Bogumiła, Weroniki
Pt 14 Feliksa, Niny
S 15 Pawła, Izydora
N 16 **2. ZWYKŁA**, Marcelego, Włodzimierza
P 17 Antoniego, Rościslawa
W 18 Małgorzaty, Piotra
S 19 Henryka, Mariusza
C 20 Fabiana, Sebastiana
P 21 **DZIEŃ BABCI**, Agnieszki, Jarosława
S 22 **DZIEŃ DZIADKA**, Wincentego Pallotti
N 23 **3. ZWYKŁA**, Ildefonsa, Rajmunda
P 24 Franciszka, Felicji
W 25 **NAWRÓCENIE ŚW. PAWŁA**
Miłosza, Elwiry
Ś 26 Tymoteusza, Tytusa
C 27 Jerzego, Anieli
P 28 Tomasza, Juliana
S 29 Bolesławy, Zdzisława
N 30 **4. ZWYKŁA**, Martyny, Teofila
P 31 Jana, Ludwika

LUTY

- W 1 Brygidy, Ignacego
S 2 **OFIAROWANIE PAŃSKIE**
Marii, Mirosławy
C 3 Błażeja, Oskara
Pt 4 Joanny, Weroniki
S 5 Agaty, Adelajdy
N 6 **5. ZWYKŁA**, Pawła, Doroty
P 7 Teodora, Ryszarda
W 8 Hieronimia, Sebastiana
S 9 Apolonii, Cyryla
C 10 Scholastyki, Jacka
Pt 11 **MB Z LOURDES**, Olgerda
S 12 Eulalii, Modesta
N 13 **6. ZWYKŁA**, Katarzyny, Grzegorza
P 14 **CYRYLA i METODEGO** patronów Europy
W 15 Jowity, Faustyna
S 16 Danięła, Julianny
C 17 Aleksęgo, Łukasza
Pt 18 Konstancji, Symeona
S 19 Arnolda, Konrada
N 20 **7. ZWYKŁA**, Leona, Ludomira
P 21 Damiana, Eleonory
W 22 Małgorzaty, Marty
S 23 Polikarpa, Izabeli
C 24 Macieja, Bogusza
Pt 25 Wiktora, Cezarego
S 26 Aleksandra, Mirosława
N 27 **8. ZWYKŁA**, Anastazji, Gabriela
P 28 Oswalda, Romana

MARZEC

- W 1 Antoniny, Albina
S 2 Heleny, Pawła
C 3 Kunegundy, Tycjana
Pt 4 Kazimierza, Eugeniusza
S 5 Dzień Teściowej, Fryderyka, Teofila
N 6 **9. ZWYKŁA**, Róży, Wiktora
P 7 Perpetuy, Felicjy
W 8 **DZIEŃ KOBIET**, Beaty, Jana
S 9 **POPIELEC**, Franciszki, Katarzyny
C 10 Aleksandra, Cypriana
Pt 11 Konstantęgo, Ludosława
S 12 Alojzego, Justyny
N 13 **1. W. POSTU**, Krystyny, Bożeny
P 14 Matyldy, Leona
W 15 Klemensa, Zachariasza
S 16 Hilarego, Izabeli
C 17 Gertrudy, Zbigniewa
Pt 18 Cyryla, Edwarda
S 19 **JÓZEFA OBLUBIENCA**
N 20 **2. W. POSTU**, Maurycęgo, Klaudii
P 21 Benedykta, Lubomiira
W 22 Katarzyny, Bogusława
S 23 Pelagii, Turybiusza
C 24 Gabriela, Marka
Pt 25 **ZWIĄSTOWANIE NMP**
Marii, Wienęysława
S 26 Teodora, Emanuela
N 27 **3. W. POSTU**, Lidii, Ernesta
P 28 Anieli, Jana, Joanny
W 29 Cyryla, Wiktoryna
S 30 Jana, Leonarda
C 31 Beniamina, Gwidona

KWIECIEŃ

- Pt 1 Grażyny, Ireny
S 2 Franciszka, Teodozji
N 3 **4. W. POSTU**, Ryszarda, Sykstusa
P 4 Izydora, Wacława
W 5 Ireny, Wincentęgo
S 6 Marcelego, Wilhelma
C 7 Jana, Rufina
P 8 Julii, Waltera
S 9 Dymitra, Heliodora
N 10 **5. W. POSTU**, Makarego, Michała
P 11 Gemmy, Filipa
W 12 Juliusza, Zenona
S 13 Marcina, Przemysława
C 14 Justyna, Waleriana
Pt 15 Anastazji, Wacława
S 16 Bernadęty, Julii
N 17 **NIEDZIELA PALMOWA**
Roberta, Rudolfa
P 18 Apolonięsza, Bogusławy
W 19 Adolfa, Leona
S 20 Czesława, Agnieszki
C 21 **WIELKI CZWARTEK**, Anzelma, Feliksa
Pt 22 **WIELKI PIĄTEK**, Łukasza, Leona
S 23 **WIELKA SOBOTA**, Wojciecha, Jerzęgo, Idziego
N 24 **ZMARTWYCHWSTANIE PANSKIE**, Feliksa
P 25 **PONIEDZIAŁEK WIELKANOCNY**, Marka, Jarosława
W 26 Marzeny, Marii
S 27 Felicji, Zyty
C 28 Piotra, Ludwika
Pt 29 Katarzyny, Rity
S 30 Mariana, Piusa

MAJ

- N 1 **2. WIELKANOCNA**, MIŁOSIĘRDZIA BOŻEGO
P 2 Atanazęgo, Zygmunta
W 3 **NMP KROLOWEJ POLSKI**, Marii, Antoniny
S 4 Floriana, Moniki
C 5 Waldemara, Ireny
Pt 6 **FILIPA i JAKUBA AP.**
S 7 Ludmiły, Benedykta
N 8 **3. WIELKANOCNA**, STANISŁAWA, Wiktora
P 9 Grzegorza, Pachomiusza
W 10 Izydora, Antonina
S 11 Franciszka
C 12 Pankręgo, Dominika
Pt 13 Roberta, Serwęcęgo
S 14 **MACIEJA AP.**, Bonifacęgo
N 15 **4. WIELKANOCNA**, Zofii, Izydora
P 16 Andręja, Szymona
W 17 Sławomira, Weroniki
S 18 Jana, Eryka
C 19 Iwona, Piotra, Urbana
Pt 20 Bernardyna, Bazylego
S 21 Jana, Wiktora
N 22 **5. WIELKANOCNA**, Heleny, Wiesławy
P 23 Iwony, Renaty
W 24 Zuzanny, Joanny
S 25 Bedy, Grzegorza
C 26 **KROLOWEJ APOSTOŁÓW**
DZIEŃ MATKI, Filipa
Pt 27 Augustyna, Juliusza
S 28 Jaromira, Justyny
N 29 **6. WIELKANOCNA**, Urszuli, Magdaleny
P 30 Jana, Joanny
W 31 Anieli, Petroneli, Kamila

CZERWIEC

- Ś 1 **DZIEŃ DZIECKA**, Justyna, Anieli
C 2 Marcelina, Marianny
Pt 3 Leszka, Karola
S 4 Franciszka, Kwiryna
N 5 **WNIEBOWSTĄPIENIE PAŃSKIE**
Bonifacęgo, Walerii
P 6 Norberta, Pauliny
W 7 Wiesławy, Roberta
S 8 Jadwigi, Seweryna
C 9 Efrema, Pelagii
Pt 10 Bogumiła, Małgorzaty
S 11 Barnaby, Feliksa
N 12 **ZESŁANIE DUCHA ŚWIĘTEGO**, Leona, Onufrego
P 13 **NMP MATKI KOŚCIOŁA**, Antoniego, Lucjana
W 14 Walerego, Michała
S 15 Jolanty, Wita
C 16 Justyny, Aliny
Pt 17 Alberta, Laury
S 18 Elżbięty, Pauli
N 19 **TROJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ**,
Gerwazęgo, Protazęgo
P 20 Benigny, Florentyny
W 21 Alojzego, Alicji
S 22 Paulina, Jana
C 23 **BOŻE CIAŁO**
Wandy, Zenona
Pt 24 **NARODZENIE ŚW. JANA CHRZCICIELA**
S 25 Doroty, Wilhelma
N 26 **13. ZWYKŁA**, Jana, Pawła
P 27 Cyryla, Władysława
W 28 Ireneusza, Leona
S 29 **PIOTRA i PAWŁA AP.**
C 30 Emilii, Lucyny

Kalendarz Tygodnika Salwatorskiego:

kontakt z redakcją: tel. +48 507 570 830

Parafia Najśw. Salwatora w Krakowie: +48 12 424 43 60, ul. Kościuszki 88, Kraków

LIPIEC

- Pt 1 NAJSW. SERCA PANA JEZUSA
Haliny, Ottona
S 2 NIEPOKALANEGO SERCA NMP
Marii, Urbana
N 3 14. ZWYKLA, TOMASZA AP., Anatola
P 4 Elzbiety, Teodora
W 5 Antoniego, Marii
S 6 Teresy, Dominiki
C 7 Lucji, Benedykta
Pt 8 Eugeniusza, Elzbiety
S 9 Weroniki, Zenona
N 10 15. ZWYKLA, Filipa, Olafa
P 11 Benedykta, Olgi
W 12 Brunona, Jana
S 13 Andrzeja, Kunegundy
C 14 Kamila, Bonawentury
Pt 15 Henryka, Włodzimierza
S 16 NMP z Góry Karmel, Eustachego
N 17 16. ZWYKLA, Bogdana, Jadwigi
P 18 Szymona, Fryderyka
W 19 Wincentego, Marcina
S 20 Hieronima, Czesława
C 21 Wawrzyńca, Daniela
Pt 22 Marii, Magdaleny
S 23 Apolinarego, Brygidy
N 24 17. ZWYKLA, Kingi, Krystyny
P 25 JAKUBA AP., Krzysztofa
W 26 Anny, Joachima
S 27 Julii, Natalii
C 28 Wiktora, Walerego
Pt 29 Marty, Ludmiły
S 30 Piotra, Julity, Aldony
N 31 18. ZWYKLA, Heleny, Ignacego

SIERPIEŃ

- P 1 Alfonsa, Juliana
W 2 Euzebiusza, Gustawa
S 3 Lidi, Nikodema
C 4 Jana, Dominika
Pt 5 Oswalda, Mariana
S 6 PRZEMIENIENIE PAŃSKIE, Sławy, Jakuba
N 7 19. ZWYKLA, Sykstusa, Doroty
P 8 Cypriana, Dominika
W 9 Edyty, Romana
S 10 Wawrzyńca, Borysa
C 11 Klary, Zuzany
Pt 12 Hilarii, Lecha
S 13 NMP, Hipolita, Diany
N 14 20. ZWYKLA, Maksymiliana, Alfredy
P 15 WNIĘBOWZIECIE NMP Marii, Napoleona
W 16 Rocha, Stefana
S 17 Julianny, Jacka
C 18 Heleny, Ilony
Pt 19 Bolesława, Jana
S 20 Bernarda, Sobiesława
N 21 21. ZWYKLA, Piusa, Joanny
P 22 NMP KROLOWEJ, Cezarego
W 23 Róży, Apolinarego
S 24 BARTŁOMIEJA AP., Emilii, Jerzego
C 25 Józefa, Ludwika
Pt 26 NMP CZESTOCHOWSKIEJ
Zefiry, Natalii
S 27 Moniki, Cezarego
N 28 22. ZWYKLA, Augustyna, Aleksandra
P 29 Sabiny, Jana
W 30 Feliksa, Małgorzaty
S 31 Rajmunda, Bohdana

WRZESIEŃ

- C 1 Bronisławy, Idziego
Pt 2 Stefana, Juliana
S 3 Grzegorza, Izabeli
N 4 23. ZWYKLA, Rozalii, Róży
P 5 Doroty, Teodora
W 6 Beaty, Eugeniusza
S 7 Melchiora, Reginy
C 8 NARODZENIE NMP
Marii, Adrianny
Pt 9 Piotra, Sergiusza
S 10 Mikołaja, Łukasza
N 11 24. ZWYKLA, Hiacynta, Piotra
P 12 IMIENIA MARYI, Gwidona
W 13 Jana, Eugenii
S 14 PODWYZSZENIE KRZYŻA ŚW., Bernarda
C 15 NMP BOLESNEJ, Marii, Albina
Pt 16 Korneliusza, Cypriana
S 17 Roberta, Justyna
N 18 25. ZWYKLA, Stanisława, Ireney
P 19 Januarego, Teodora
W 20 Eustachego, Euzebi
S 21 MATEUSZA AP. i EW., Hipolita
C 22 Tomasza, Maurycego
Pt 23 Bogusława, Tekli
S 24 Gerarda, Teodory
N 25 26. ZWYKLA, Władysława, Aurelii
P 26 Kosmy, Damiana
W 27 Wawrzyńca, Justyny
S 28 Waclawa, Tymona
C 29 Michała, Rafała, Gabriela
Pt 30 Hieronima, Felicji

PAŹDZIERNIK

- S 1 Teresy, Remigiusza
N 2 27. ZWYKLA, Aniołów Stróżów
P 3 Jana, Teresy
W 4 Franciszka, Rozalii
S 5 Faustyny, Apolinarego
C 6 Brunona, Artura
Pt 7 NMP ROZANCOWEJ
Marii, Tekli, Marka
S 8 Brygidy, Pelagii
N 9 28. ZWYKLA, Wincentego, Dionizego
P 10 Daniela, Leona
W 11 Aleksandra, Aldony
S 12 Maksymiliana, Serafina
C 13 Honorata, Edwarda
Pt 14 Dzień Nauczyciela, Kaliksta, Bernarda
S 15 Teresy, Tekli, Florentyny
N 16 29. ZWYKLA, Jadwigi, Małgorzaty
P 17 Ignacego, Wiktora
W 18 ŁUKASZA EW., Juliana
S 19 Pawła, Jana
C 20 Jana, Ireney
Pt 21 Jakuba, Urszuli
S 22 Filipa, Salomei
N 23 30. ZWYKLA, Jana, Seweryna
P 24 Antoniego, Marcina
W 25 Bonifacego, Darii
S 26 Ewarysta, Lucjana
C 27 Iwony, Sabiny
Pt 28 SZYMONA i JUDY TADEUSZA AP.
S 29 Felicjana, Wioletty
N 30 31. ZWYKLA, Przemysława, Edmunda
P 31 Krzysztofa, Urbana

LISTOPAD

- W 1 WSZYSTKICH SWIĘTYCH
Konrada, Seweryna
Ś 2 DZIEŃ ZADUSZNY, Bohdana
C 3 Marcina, Sylwii
Pt 4 Karola, Olgierda
S 5 Elzbiety, Zachariasza
N 6 32. ZWYKLA, Feliksa, Leonarda
P 7 Antoniego, Florencjusza
W 8 Bogdana, Seweryna
S 9 Teodora, Ludwika
C 10 Leona, Ludomira
Pt 11 ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI
Marcina, Teodora
S 12 Jozafata, Renaty
N 13 33. ZWYKLA, Benedykta, Stanisława
P 14 Serafina, Emila
W 15 Alberta, Leopolda
S 16 NMP OSTROBRAMSKIEJ, Rocha
C 17 Elzbiety, Grzegorza
Pt 18 Karoliny, Romana
S 19 Salomei, Maksyma
N 20 CHRYSZTUSA KROLA WSZECHŚWIATA
Rafała, Anatola
P 21 Janusza, Konrada
W 22 Cecylii, Marka
S 23 Felicjy, Klemensa
C 24 Chryzogona, Flory
Pt 25 Katarzyny, Franciszki
S 26 Leonarda, Konrada
N 27 1. ADWENTU, Maksyma, Waleriana
P 28 Stefana, Zdzisława
W 29 Przemysława, Błażeja
S 30 ANDRZEJA AP., Konstantego

GRUDZIEŃ

- C 1 Natalii, Edmunda
Pt 2 Pauliny, Balbiny
S 3 Franciszka, Ksawerego
N 4 2. ADWENTU, Barbary, Jana
P 5 Sabiny, Kryspina
W 6 Mikołaja, Emiliana
S 7 Ambrożego, Marcina
C 8 NIEPOKALANE POCZĘCIE NMP, Marii, Wirgimii
Pt 9 Joanny, Wiesławy
S 10 Julii, Bogdana
N 11 3. ADWENTU, Damazego, Daniela
P 12 Joanny, Aleksandra
W 13 Lucji, Otylii
S 14 Jana, Alfreda
C 15 Celiny, Waleriana
Pt 16 Zdzisława, Albiny
S 17 Łazarza, Olimpji
N 18 4. ADWENTU, Bogusława, Gracjana
P 19 Dariusza, Eleonory
W 20 Dominika, Zefiry
S 21 Piotra, Tomasza
C 22 Honoraty, Zenona
Pt 23 Wiktorii, Jana
S 24 WIGILIA, Adama, Ewy
N 25 BOŻE NARODZENIE, Anastazji, Eugenii
P 26 ŚWIĘTEJ RODZINY, ŚW. SZCZEPANA, Dionizego
W 27 JANA AP. i EW., Maksyma
S 28 Św. Młodzianków, Cezarego
C 29 Tomasza, Marii
Pt 30 Eugeniusza, Sabiny
S 31 Sylwestra, Melanii

